

۹- آشنائی با پاره‌ای از مفاهیم و اصطلاحات تجاری و اقتصادی

ارز حساب مخصوص (ارز مورد استفا ده در موافقت نامه های حساب مخصوص) :

ارزی است که در چهار چوب موافقت نامه های تنها تری موسوم به "حساب مخصوص" (Special Account) برای نگهداشتن و تسویه حساب معاملات بین ایران و کشور مربوطه انتخاب میشود و مورد استفا ده قرار میگیرد .

توضیحات : "حساب مخصوص" حساب تنها تری خاصی است که اختصاص به مبادله نفت خام ایران با کالاهای کشور طرف حساب دارد. سقف اعتبارات فنی در این حساب با لاترا ز حسابهای تنها تری سنتی میباشد و نرخ بهره، برابر نرخ بهره لیبور (نرخ بهره بین بانکی در لندن) است. چون قرارداد های سنتی پاسخگوی روابط گسترش یافته ایران با کشورهای طرف قرار دادتها تری نبود، بخصوص پس از آغاز جنگ تحمیلی، این مکانیزم بکار گرفته شد. علت عمده تفکیک این حساب از حسابهای تنها تری سنتی در این است که در حساب مخصوص، صادرات ایران عمدتاً "نفت است که در مقابل آن کالا از کشور طرف مقابل وارد میکند در حالی که در حسابهای تنها تری سنتی، صادرات ایران منحصر به کالاهای غیر نفتی است. تا بحال ایران با کشورهای ترکیه، پاکستان، سوریه، یوگسلاوی، مجارستان، آلمان شرقی، شوروی، کره شمالی و چین مبادرت به انعقاد قرارداد "حساب مخصوص" نموده است. در حال حاضر، "ارز حساب مخصوص" در رابطه با کشورهای فوق "دلار آمریکا" است .

سندی است که طبق آن صادرکننده متعهد میشود ارزش حاصل از صادرات و فروش کالاهای مربوطه را ظرف مهلت مقرر به کشور منتقل کرده و یا با فروش آن به بانک طبق مقررات ارزی کشور نسبت به تعهد خود اقدام کند .

توضیحات : پس از تعیین نرخ کالای صادراتی توسط کمیسیون نرخ گذاری مرکز توسعه صادرات و ابلاغ به گمرک خروجی، کالاهای گمرک اظهار میگردد. کالای اظهار شده به گمرک از طرف ما موران مورد ارزیابی قرار گرفته و بر اساس قیمت اعلام شده از طریق کمیسیون نرخ گذاری تعیین ارزش میشود. سپس صادرکننده از طرف ما مورگمرک به نمایندگی بانک مرکزی در گمرک تهران نمایندگی بانک ملی در گمرک شهرستانها معرفی شده و نماینده بانک ارزش استنباطی گمرک را به عنوان ارزش ریالی پیمان نامه قید و با توجه به مقصد کالای صادراتی با نرخ برابری ارز در روز انعقاد پیمان، مبلغ ارزی پیمان را که معمولاً "به ارزش کشور مقصد" است تسعیر و در پیمان ارزی ذکر میکند. نرخ تسعیر ارز در گمرک تهران به نرخ خرید رسمی بانک مرکزی و در گمرک شهرستانها به نرخ خرید رسمی بانک ملی ایران در روز اخذ پیمان است. برای ارزیابی و ارزیابی با توجه به نوع کالا و در صورت لزوم با در نظر گرفتن کشور مقصد توسط بانک مرکزی ایران مهلت تعیین میشود. حداکثر مهلت مقرر در پیمان ارزی که صادرکننده متعهد به فروش ارزش حاصل از صادرات کالاهای کشورهای مختلف از قبیل انتقال ارز به سیستم بانکی از تاریخ انعقاد پیمان ارزی است با توجه به نوع کالا متفاوت بوده و برای فروش ۱۴ ماه، برود ۶ ماه و سایر کالاهای ۸ ماه است. بنا بر این پیمان نامه ارزی حاوی مشخصات وزن، مبدأ و مقصد حمل و ارزش کالای صادراتی طبق اظهارنامه تا نید شده گمرک در زمان صدور کالای پیمان باشد .

حواله‌ارزی، دستور پرداخت یا انتقال مبلغی معین است که به درخواست شخص / واردکننده از سوی بانک کارگزار روی در داخل جهت بانک کارگزار شخصی ذینفع / صادرکننده در خارج ارسال می‌گردد و توسط آن از بانک کارگزار شخصی ذینفع / صادرکننده یا بانک واسطه در خارج خواسته می‌شود که مبلغ مورد نظر را بر حسب ارز مورد توافق به شخص ذینفع / صادرکننده معینی که در حواله نام برده شده، پرداخت یا حساب وی را بستانکار نماید.

از معمولترین انواع حواله‌ارزی میتواننا حواله‌ارزی کتبی " Mail Transfer /Mail Payment Order " و حواله ارزی تلگرافی " Telegraphic Transfer /cable Payment Order. " نام برد. حواله‌ارزی کتبی که با علامت اختصاری " M.T. " نشان داده می‌شود حواله‌ایست که از طریق پست هواپیما ارسال می‌گردد. حواله‌ارزی تلگرافی که با علامت اختصاری " T.T. " نشان داده می‌شود بوسیله تلگراف یا تلکس مخابره می‌شود.

توضیحات: در حواله‌ارزی تجاری، مشخصات وصولی با ذکر مبلغ، شماره، نام و نشانی گیرنده، نام بانک کارگزار ذینفع اگر مشخص باشد، درج می‌گردد. حواله‌های ارزی کتبی با امضای دارندگان امضای مجاز از جانب بانک کارگزار واردکننده مورد تصدیق قرار می‌گیرد، اما در حواله‌های ارزی تلگرافی وسیله تصدیق بجای امضای که بطور معمولی قابل انتقال نیست، کلید رمز می‌باشد. کلید رمز، یک سیستم کدگذاری قراردادی بین بانکها است که با نکهای مربوطه را قادر می‌سازد که بتوانند صحت یا سقم این مساله را که حواله از بانک مورد امداد آمده است یا نه و مبلغ صحیح وجه ارسال شده را دریا بند. حواله‌ارزی تلگرافی نسبت به حواله‌ارزی کتبی سریعتر

اما گرانتر میباید. البته از آنجا که پول مورد انتقال تا وقتی که توسط ذینفع دریافت گردد برای وی (ذینفع) بهره‌ای کسب نمی‌کند، مبالغ هنگفت به‌تراست از طریق تلگراف یا تلکس انتقال یابد. در این حالت ارسال کننده وجه نیز از آنجا که پول را تا آخرین لحظات قبل از ارسال از طریق تلکس یا تلگراف در حساب خود داشته است سود می‌برد. معمولاً "وارد - کننده یا معادل ارزی که بانک کارگزار صادر کننده بایم پرداخت کند به پول ملی به بانک کارگزار محلی خود پرداخت می‌کند و یا در صورت داشتن حساب ارزی نزد این بانک در صورت موافقت، حساب ارزی اش بدهکار می‌شود. طبق قرارداد، نرخ تبدیل ارز می‌تواند به نرخ روزانه (Spot) یا نرخ سلف (پیش‌خرید - Forward) باشد.

در ضمن هزینه‌های بانکی و کارمزد تبدیل ارز بر حسب ترتیب مقرر بین صادر کننده و وارد کننده، یا از طرف وارد کننده پرداخت و یا از ارز پرداختی به صادر کننده کسر می‌گردد.

معمولاً بانکهای کارگزار وارد کننده نزدیک دیگر حساب ارزی دارند. حساب ارزی بانک کارگزار خارجی را نزد بانک داخلی " Vostro Account " (که نام لاتین آن "کلمه لاتین به معنی" مربوط به شما" است) و حساب ارزی بانک داخلی نزد بانک خارجی را " Nostro Account " ("کلمه لاتین به معنی" مربوط به ما" است) می‌نامند. در انتقال وجه حواله به صادر کننده یا مویاید حساب " Vostro " بستانکار گردیده و یا آنکه حساب " Nostro " بدهکار گردد.